

Restaurátorská zpráva

ke třetí etapě restaurování oltáře

z kaple Sv. Bartoloměje
v zámku Žampach

obsah:

Základní údaje o díle

Popis díla

Stav před restaurováním

Návrh na restaurování

Postup restaurátorských prací

Fotodokumentace

MgA Blanka Valchářová ak. mal. a rest.

mobil: 777 131 854 prudentia@volny.cz <http://www.volny.cz/prudentia>

Základní údaje o díle

název díla: oltář Sv. Bartoloměje

autor: neznámý

datování: 18. století

technika: polychromovaná dřevorezba

investor: Domov pod hradem Žampach

restauruje: MgA Blanka Valchářová ak. mal. a rest.

datum převzetí práce: III. etapa restaurování

datum ukončení práce: 30. listopadu 2015

Popis díla

obsahem v restaurátorské zprávě k první etapě restaurování a v závěrečné restaurátorské zprávě

Stav před restaurováním

obsahem v restaurátorské zprávě k první etapě restaurování a v závěrečné restaurátorské zprávě

Návrh na restaurování

1. Průběžné vedení fotodokumentace během restaurování.
2. Příprava podkladů pod zlacení na akantových rozvilinách
  - izolace barevné vrstvy
  - nanesení křídové vrstvy
  - broušení barevné vrstvy
3. Nanesení vrstvy polimentu v původní barevnosti.
4. Pokládání zlatých plátků.
5. Leštění zlata na vysoký lesk v akcentech, jinde se zlato ponechá v matu.
6. Převoz veškerých zlacených dílů zpět do kaple Sv. Bartoloměje.
7. Sesazení rozvilin na původního tvaru.
8. Umístění všech zlacených rozvilin na ozdobný rám hlavního oltářního obrazu.
9. Zhotovení závěrečné restaurátorské zprávy.
10. Veškeré kroky budou konzultovány s investorem a zástupci NPÚ v Pardubicích.

Postup restaurátorských prací

Při třetí etapě obnovy oltáře proběhly restituce jeho stavu ve velkém rozsahu. Veškeré akantové rozviliny byly znovu zlaceny podle způsobu zlacení dochovaných fragmentů.

Po sejmutí všech přetěrů z rozvilin bylo nutné připravit dřevní hmotu na zlacení. Došlo k dočištění a lokálnímu tmelení defektů dřeva. Stav dřeva pod přetěry byl nevyhovující a proto bylo nutné místy dřevní hmotu zpevnit a izolovat povrch kličovou vodou.

Na první vrstvu křídování se použila horská křída z důvodu zvýšení pevnosti. Na první vrstvu byly nanесeny další vrstvy s boloňskou křídou. Do výsledných tvarů byl pak povrch hlazen a broušen. Potom byla křídová vrstva izolována. Na takto připravený povrch křídování bylo nanесeno několik vrstev polimentu v původní barevnosti. Následně došlo k pokládání zlatých plátků. Dále se zlato leštilo v akcentech do vysokého lesku, zatímco k prohlubních bylo ponecháno v matu aby se zvýšil dojem prostorovosti akantových rozvilin.

Po dokončení těchto prací byly všechny části převezeny zpět do kaple Sv. Bartoloměje v Žampachu. Tam se přistoupilo k jejich sesazení a umístění zpět na oltář prostřednictvím hlavního ozdobného rámu oltáře, který je připevněn k nosné konstrukci.

Podle dobových fotografií byl oltář vrácen do původní tvarové podoby s ohledem na nálezový stav artefaktu. Statika dílů oltáře je po zásahu stabilizovaná s upozorněním na poškození akantových rozvilin, které byly kriticky narušeny působením dřevokazného hmyzu.

použité materiály:

horská křída, boloňská křída, zaječí klič, poliment, plátkové zlato 23.7cr, mušlové zlato

§ doporučení pro uchování polychromované architektury

V optimálním prostředí se hodnota relativní vlhkosti pohybuje kolem hodnot 50 – 55 %. Limit hranice relativní vlhkosti se optimálně zvyšuje pokud polychromovaná architektura pochází z vlhčího, nebo velmi vlhkého prostředí bez prokázaného dlouhodobého negativního vlivu na stav. Potom je nutná doplňující konzultace. Pokud by se hladina vlhkosti pohybovala pod uvedeným limitem, je nutné vlhčením okolního prostředí dosáhnout jeho zvýšení. Polychromovaná architektura by neměla být vystavena přímému slunečnímu záření ani teplotám přesahujícím 20°C. Povrch je lépe nečistit. Na zlacení nikdy nepoužívat mokré ani vlhké čištění. Prach se dá odstranit suchou cestou, měkkým nástrojem bez ostrých hran. Po 60 měsících doporučuji preventivní prohlídku stavu.

Stav po tmelení dřevní hmoty – detail

Stav po křídování – detail

Stav po křídování – detail

Stav po křídování – detail

Stav v průběhu nanášení polimentu – detail

Stav v průběhu nanášení polimentu a zlacení – detail

Stav po zlacení – detail

Stav po zlacení – detail

Stav po zlacení – detail

Stav v průběhu sestavování oltáře – celek

Stav v průběhu sestavování oltáře – celek

Stav po restaurování – celek